

گزیده بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

۲۲

حامیان عزت

در دیدار کارگزاران حج

۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۲ | ۲۶ شوال ۱۴۴۴

آحاد مسلمان باید نگاهشان، نگاه جهانی و فراسرزمینی باشد

اسرار حج را فرهنگ سازی کنید

برائت از مشرکین باید ادامه پیدا کند

سید علی خامنه‌ای

۱۴۰۲/۲/۲۷

گزیده بیانات رهبر انقلاب در دیدار کارگزاران حج ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۲

- (۱) شروع کلام با نام و حمد خداوند و صلوات و سلام بر حضرت محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام بویژه حضرت بقیه الله عَرَفَهُ رَبِّي
- (۲) خیلی خوش آمدید؛ بخصوص جمع شما خانواده‌های معظم و مکرم شهیدان و همچنین بالخصوص **خدمتگزاران به فریضه عظیم حج** و حج‌گزاران عزیز.^۲

❖ اهمیت حج

- (۳) **فهم اهمّیت حج**؛ یک اصل اساسی برای همه، هم برای حج‌گزار، هم برای خدمتگزار است.^۳
- (۴) مسئله حج، فراتر از یک سفر است؛ مسئله یک مسئله جهانی، یک مسئله بین‌المللی، **یک مسئله تمدنی در معارف اسلامی است.** حج را با این چشم باید نگاه کرد و دید.

❖ منافع حج

- (۵) دو آیه از آیات متعدّد حج در قرآن **اشاره به منافع حج** دارد:

---

۱ آیه نصب شده: **وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا** (بقره ۱۲۵) / و (به خاطر بیاورید) هنگامی که خانه کعبه را محل بازگشت و مرکز امن و امان برای مردم قرار دادیم!
۲ به مناسبت شهادت حضرت امام صادق (سلام الله علیه) به همه حضار محترم تسلیت عرض میکنم.
۳ اهمّیت حج در مجموعه نظام اسلامی و در مجموعه عباداتی که انسان انجام میدهد.

۶) یکی در سوره مائده؛ خدا **کعبه را مایه قوام جامعه دانسته**؛^۴ «قیاماً للنّاس» خیلی چیز مهمی است؛ یعنی اگر چنانچه حج وجود نداشته باشد، امت اسلامی و جامعه اسلامی فرو خواهد پاشید.^۵

۷) آیه دیگر در سوره حج است که میفرماید: **امت اسلامی در حج منافی میبرد**؛ که با هیچ عامل دیگری این منفعت قابل استیفاء نیست؛ فقط با این میعاد جهانی ممکن است.^۶

(۱) منافع دنیوی

• از جمله منافع دنیوی، **ارتقاء سطح مدنیت دنیای اسلام** است،^۷ برای یک هدفی دعوت کردند که همه آحاد مردم از اطراف عالم جمع بشوند؛ آن هدف ارتقاء امت اسلامی، نزدیکی دل‌های آحاد امت اسلامی به یکدیگر است، **اتحاد امت اسلامی است در مقابل کفر**، در مقابل ظلم، در مقابل استکبار، در مقابل بتهای بشری و غیر بشری، در مقابل همه آن چیزهایی که اسلام آمد برای اینکه آنها را از بین ببرد؛ جمع بشوند تا با اینها مقابله کنند.^۸

۴ یکی سوره مائده، (بخشی از آیه ۹۷) که میفرماید: «جَعَلَ اللهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ». لذاست که فقها میگویند که حج در مواردی واجب کفائی است؛ هرگز نباید این خانه، این قرارگاه اصلی، این مرکز اساسی، خالی بماند. یعنی اگر چنانچه شما دیدید یک روزی — که خدا نیاورد آن چنان روزی را — حاجی‌ای وجود ندارد از هیچ جای دنیا، بر شما شخصاً واجب است که حج بروید ولو ده بار هم قبل از آن حج رفته باشید.

۶ یک آیه دیگر در سوره حج است (آیه ۲۷ و بخشی از آیه ۲۸): «وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ * لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ؛ مردم، ملت، امت اسلامی، از اکناف جهان بیایند حج، تا به چشم خودشان منافع خود را ببینند؛ ليشهدوا؛ مشاهده کنند، ببینند، حضور پیدا کنند در مجموعه منافی که وجود دارد. از امام صادق (علیه الصلاة و السلام) پرسیدند مراد از این منافع، منافع اخروی است، یعنی ثواب و مانند اینها؟ فرمود نه، هر دو. البته منافع اخروی هم هست، اما منافع دنیوی [هم هست].»

۷ اینکه همه آحاد مردم از اطراف عالم برای یک روز معین و تاریخ معین در یک مکان معین جمع بشوند، این تصادفی نیست، یک امر حساب شده است، برای یک هدفی دعوت کردند.

۸ یک چیزهایی هست که خیلی ظاهر است، اما از چشم انسان پوشیده میماند؛ یکی از آنها همین قضیه است. شارع مقدّس همه آحاد امت اسلامی را [خطاب میکند] در چند آیه شریفه قرآن بحث «ناس» است، بحث «مؤمنین» نیست؛ مال آحاد مردم و همه بشریت است. ندای حضرت ابراهیم خطاب به همه بشریت بود. همه بشریت را دعوت کرد به حج. البته پیدا است آن کسانی که ایمان به این دعوت دارند، قبول میکنند، می‌آیند و عمل میکنند، پس مؤمنینند، مال مسلمانها است؛ دیگری که قبول ندارند قهراً اجابت نمیکند این دعوت را، محروم میمانند.

- مثلاً فرض کنید که امروز همه دنیای اسلام باید جمع بشوند و این اجتماع، پیغامی داشته باشد **علیه رژیم صهیونیستی**. همه باید جمع بشوند برای اینکه اعلام حضور بکنند، اعلام قدرت بکنند، سینه سپر کنند در **مقابل نفوذ قدرتهای استکباری**؛ اصلاً قضیه این است.

۲) منافع اخروی

- منافع اخروی، آمیخته با همین منافع دنیوی است؛ **تأثیر حج در دلها است**؛ ایجاد انس با خدای متعال؛ تقویت رابطه با خدای متعال؛ ایجاد اخلاص در عمل؛ پاک کردن دل از هر آنچه با یاد خدا معارض و مخالف است؛ اینها است. این جوری باید حج رفت.^۹

❖ نگاه جهانی به حج

- ۸) اسلام از آحاد مسلمان خواسته است که نگاهشان، **نگاه جهانی و نگاه فراسرزمینی** باشد.
- ۹) ضمن اینکه شما به زندگی شخصی و خانوادگی‌تان، به آینده‌تان، به شغل‌تان، به آینده کشورتان، فکر میکنید **باید به دنیا هم فکر کنید**؛ تعلیم اسلام این است.^{۱۰}
- ۱۰) یک روایتی از امام صادق (علیه السلام) است؛ میفرمایند: اگر قرار باشد که هر ملّتی فقط، به مسائل خودشان پردازند، از بین میروند. **اگر شما ندانید در دنیا چه میگذرد، ضعیف میشوید**؛ و همان کشور خودتان هم نابود میشود، و درآمدهای ملّی‌تان هم کاهش پیدا میکند و از دنیا بی‌خبر میمانید. باید نگاه کنید به دنیا، ببینید دنیا چه خبر است.

۹ اینها باید اتفاق بیفتد. این اعمالی که در حج هست — این احرام و این طواف و این نماز و این سعی و این عرفات و این مشعر و این اعمال منی و مانند اینها — هر کدام یک بابی است، یک دریچه‌ی روشنگر و منورکننده‌ای است به سوی عالم معنا و عالم غیب که دل شما از این دریچه استفاده میکند.

۱۰ یک روایتی از امام صادق (علیه السلام) در وسائل، ابواب «وجوب الحج» است. از جمله تعابیری که در این روایت هست، [این است که] میفرمایند: **وَ لَوْ كَانَ كُلُّ قَوْمٍ اِنَّمَا يَتَّكِلُونَ عَلٰى بِلَادِهِمْ وَ مَا فِيهَا؛ اِذَا قَرَّرَ بِأَنَّ هَرَجْمِيَّتِي، هَر مَلْتِي فَقَطْ بِهٖ خُودْشَانْ، بِهٖ مَسْأَلَتِ كُشُورِ خُودْشَانْ، بِهٖ مَسْأَلَتِ شَهْرِ خُودْشَانْ بِبِرْدَاذَنْدْ، بِهٖ اَنَّهُا فِقَطْ تَكِيَهٗ كَنْدْ وَ اَهْمِيَّتْ بَدَهَنْدْ، هَلْكَوَا؛ اِذَا بَيْنَ مِيْرُوَنْدْ. اِذَا شَمَا نَدَانِيْدْ دَرِ دُنْيَا چِه مِيْگِزْدْ، ضَعِيْف مِيْشُوِيْدْ؛ وَ خَرَبَتِ الْبِلَادْ؛ هَمَانْ كُشُورِ خُودْتَانْ، مَنْطَقَهٗ مُورِدِ نَظَرِ خُودْتَانْ هَم نَابُوْدْ مِيْشُوْدْ، خَرَاب مِيْشُوْدْ. وَ سَقَطَتِ الْجَلْبُ وَ الْاَرْبَاحُ — «جَلْب» يَعْنِيْ دَرَامْدُ — دَرَامْدَهَايِ مَلِّيْ تَانْ هَم كَاهَشْ پِيْدَا مِيْكََنْدْ. بَايْدْ بَدَانِيْدْ دُنْيَا چِه خَبْرِ اسْتْ. وَ عَمِيَّتِ الْاَخْبَارْ؛ اِذَا دُنْيَا بِيْ خَبْر مِيْمَانِيْدْ. بَايْدْ نَگَاهْ كَنْيِدْ بِهٖ دُنْيَا، بِيْبِيْنِيْدْ دُنْيَا چِه خَبْرِ اسْتْ.**

۱۱) اینکه ما عرض میکنیم **دشمن را بشناسید**، روشهای دشمن را بشناسید، کارکرد دشمن را بشناسید، مقدار پیشرفت دشمن را بشناسید، ضعف دشمن را بشناسید، قوت دشمن را بشناسید، این **فقط خطاب به مسئولین نیست، به آحاد مردم** [هم هست].

۱۲) کشوری که جوانش، غیر جوانش، عالمش، درس خوانش، کاسبش، **همه، توجه به مسائل جهانی دارند**، این کشور، هرگز سرش کلاه نمیرود.^{۱۱}

۱۳) ما الان در سطح جهانی، در سطح بین‌المللی، در سطح منطقه‌ای پیشرفته‌های خوبی داریم؛ همین که آمریکایی‌ها خیلی از آن عصبانی‌اند پیشرفته‌های ما است. این پیشرفته‌ها به خاطر این بوده که آن کسانی که مسئول کار بودند **حواسشان جمع بوده**؛ میفهمیدند دنیا چه خبر است.

۱۴) در حج، همه‌جور آدم می‌آید. شما میدان دارید، مجال دارید، برای اینکه **از مسائل جهان از نزدیک آشنا بشوید**، نه از طریق فلان روزنامه دروغ‌گو یا فلان خبرگزاری کذاب خبیث که واقعیات را وارونه میکند. از نزدیک میتوانید بفهمید؛ حج این است دیگر.

❖ رفع تمایزها در حج

۱۵) در حج اسلام عملاً نشان میدهد که این تمایزهایی که در دنیا وجود دارد، تمایز نژادی، تمایز جغرافیایی، تمایز طبقاتی؛ اینها را قبول ندارد.^{۱۲}

۱۶) **اسلام زبان رفع تمایزش زبان عملی است**؛ در حج، سیاه هست، سفید هست، از فلان نقطه دنیا هست، از فلان تمدن هست، از فلان تاریخ هست، همه در کنار هم هستند بدون هیچ تمایزی؛ هیچ تمایزی با همدیگر ندارند؛ با هم راه میروند، با هم طواف میکنند،

۱۱ ما خیلی جاها در معاملات جهانی سرمان کلاه رفته؛ برای خاطر اینکه به مسئله جهانی توجه نداشتیم. این طرف ما با چه نیتی وارد میدان شده، با چه نیتی این حرف را به ما میزند، این اصرار را روی فلان مسئله انجام میدهد، مشکل او چیست، ما چقدر احتیاج داریم، او چقدر احتیاج دارد؛ اینها را باید [بدانیم]. اگر اینها را بدانیم، سرمان کلاه نمیرود. هر جا اینها را دانستیم و بر طبق این دانسته‌ها عمل کردیم، پیش رفتیم.

۱۲ امروز کشورهای به ادعای خودشان متمدن که به نظر بنده هیچ بویی از تمدن نبرده‌اند گیرند در مسئله‌ی سیاه و سفید، گیرند در مسئله‌ی نژاد اروپایی و نژاد غیر اروپایی، گیرند در مسئله مهاجرین. هزاران آدم مهاجر [اگر] در دریا غرق بشوند، ککشان نمیگزد، اهمیتی به آنها نمیدهند، اصلاً کانه [آنها را] انسان نمیدانند، موجود قابل توجه نمیدانند. به حیوان خانگی خودشان بمراتب بیشتر اهمیت میدهند تا یک بیگانه‌ای که در همسایگی آنها زندگی میکند. این حوادثی است که روزمره انسان دارد مشاهده میکند در دنیا؛ گیرند، نتوانسته‌اند این مشکل را حل کنند.

با هم سعی میکنند، با هم وقوف میکنند. **اینها از اسرار حج است؛ بایستی با معرفت انجام داد.**

❖ فرهنگ‌سازی در حج

۱۷) مسئولان محترم حج در این زمینه‌ها **فرهنگ‌سازی کنند**. کاری کنید که تا اسم حج می‌آید، تا اسم کعبه معظمه می‌آید، آن جوانِ امروزیِ ما این مفاهیم به ذهنش خطور کند: **مفهوم تمدن‌سازی، مفهوم اتحاد جهانی، مفهوم نگاه فرامرزی** و بین‌المللی، مفهوم رفع تمایز.^{۱۳}

۱۸) کاری کنید که حج را **مردم با این نیت به جا بیاورند**.

۱۹) آن وقت اگر ما توانستیم این فرهنگ را در ذهن مردم رسوخ بدهیم، دیگر **نگران بازارگردی** فلان برادر یا خواهر ما در حج نخواهیم بود، که یک جنس بنجلی را بخرد به عنوان سوغاتی بیاورد.

۲۰) اینکه امام بزرگوار اصرار کردند، بنده هم به تبع ایشان تأکید کردم که **حتماً در نمازهای مسجدالحرام، نمازهای اهل سنت شرکت کنید**. این به خاطر همین است.^{۱۴}

❖ منافع حج را بدست آورید

۲۱) **بخش تقرب الی الله**. هر چه میتوانید دعا کنید، هر چه میتوانید تضرع کنید. هر چه میتوانید آن عملی را که خدای متعال دوست میدارد که عبارت است از آن عمل مخلصانه و نگاه مخلصانه و تضرع الی الله تعالی، این را تکرار کنید، زیاد کنید، افزایش بدهید.^{۱۵}

۱۳ این، هم به عهده‌ی روحانیونی است که در کاروانها هستند، هم به عهده‌ی مسئولین حج است، هم به عهده‌ی مسئولین بعثه است؛ همه؛ هر کسی که توانایی دارد، در این زمینه‌ها فرهنگ‌سازی کند در باب حج.

۱۴ و آلاً آنجا در مسجدالحرام یک جمعیت میلیونی جمع میشوند نماز میخوانند، شما هم در هتل خودت با پنجاه نفر آدم نماز بخوانید، این نمیشود. در اجتماعات شرکت کنید، حرف بزنید، صحبت کنید، تماس بگیرید. بله، مخالفت هست با اینها، میدانیم؛ ممانعت هست، اما آن کسی که ممانعت میکند یک انسان است، شما هم یک انسانی؛ شما میتوانید [حرف بزنید].

۱۵ [خواندن] دسته‌جمعی دعای کمیل بسیار کار خوبی است؛ مسئولان محترم با طرفهای مسئول در آن کشور صحبت کنند، تفاهم کنند، توافق کنند که این [کار] انجام بگیرد.

۲۲) **بخش برائت از مشرکین**، و این حرکت عظیمی که وجود دارد و ادامه دارد و باید ادامه پیدا کند.

۲۳) یکی از **افتخارات جمهوری اسلامی این است که این ظرفیتها را شناساند**؛ قبل از انقلاب، این چیزها مطرح نبود؛ نه آحاد مردم متوجه این چیزها بودند، نه ماها که عمامه به سر داشتیم.^{۱۶}

۲۴) **اینها را انقلاب به ما یاد داد**، حرکت انقلابی این ظرفیتهای عظیم حج را به ما نشان داد.

۲۵) این **ظرفیتها را به مردم معرفی کنیم**، بعد هم سعی کنیم که عمل کنیم.

❖ **دعای پایانی**

۲۶) خداوند ان شاءالله شماها را موفق بدارد،

۲۷) حجتان را قبول کند؛

۲۸) ان شاءالله خداوند حجّ همه‌ی حجّاج از سراسر عالم را مقبول کند

۲۹) و به آنها توفیق بدهد

۳۰) و عزّت و احترام برای آنها فراهم کند

۳۱) و روح مطهر امام و شهدای عزیز را ان شاءالله شاد کند.

۳۲) والسّلام علیکم و رحمة الله و برکاته

۱۶ نمیگوییم حالا به طور کامل احیا کرد که نکردیم — به طور کامل احیا نکردیم، باید بکنیم — اما این ظرفیتها را به آحاد مردم شناساند.

